

Justisminister Odd Einar Dørum
Justis- og politidepartementet
Pb 8005 Dep
0030 Oslo

Vedrørende regjeringens handlingsplan Vold i nære relasjoner

Vi viser til regjeringens handlingsplan Vold i nære relasjoner, og tillater oss herved å gi uttrykk for noen kommentarer basert på refleksjoner rundt kjønnsaspektet i handlingsplanen.

Gjennom målsetting med å redusere volden mot kvinner og barn, tilsluttet Reform - ressursenter for menn seg handlingsplanens intensjoner. Gjennom vårt praktiske arbeid i møte med menn, arbeider vi aktivt med å forebygge og ha fokus på aggresjons- og voldsproblem, eks. gjennom sinnemestringsgrupper. Allikevel vil vi problematisere innholdet i den foreliggende handlingsplanen. Reform etterlyser et bredere utgangspunkt for den politikk- og tiltaksutforming som gjøres som også inkluderer den volden menn utsettes for i nære relasjoner. Det er problematisk at innholdet i handlingsplanen reflekterer mangel på tiltak overfor menn som rammes av denne slik vold samtidig som handlingsplanen uttrykker viktigheten av å jobbe for faktisk likeverd mellom kjønnene.

Slik vi forstår det er handlingsplanen Vold i nære relasjoner basert på Kvinnevoldsutvalgets rapport (NOU 2003:13) om menns vold mot kvinner og barn i nære relasjoner. Denne rapporten representerer en kjønnsmaktforståelse av fenomenet vold mot kvinner og barn der menn representerer makt og i ytterste konsekvens fører til at enkelte menn velger vold som handlingsalternativ for å opprettholde denne makten. Handlingsplanen viderefører denne forståelsen selv om det innledningsvis gjøres avgrensninger bl.a. i forhold til seksuelle og fysiske overgrep mot barn og problematikken knyttet til kjønnslemlestelse og tvangsekteskap. Det gjøres ingen avgrensninger i forhold til vold mot menn. Spørsmålet er om ikke en slik forståelse og tilnærming til vold bidrar til å forsterke stereotypiene med usynliggjøring av kvinners vold mot menn og barn og menn som utsatte for vold fra kvinnelig partner. Vi vil påstå at ved å usynliggjøre menn som ofre for vold, er tittelen på handlingsplanen er misvisende. Det generelle inntrykket handlingsplanen gir er at menn i større utstrekning ikke rammes av vold i nære relasjoner. Dette er spesielt problematisk etter som handlingsplanen gir uttrykk for at vold i nære relasjoner er skjult og privatisert og at det er behov for å se på vold i nære relasjoner som et samfunnsproblem.

Det er stor enighet både blant forskere og praktikere om manglende kunnskap om den volden menn rammes av i nære relasjoner. Både når det gjelder voldens omfang, voldens utseende og voldens virkninger. Alternativ til Vold gjennom sitt arbeid med kvinnelige voldsutøvere og Osloundersøkelsen (Pape/Stefansen, NOVA) om unge pars voldsutsatthet, representerer noe av det som finnes av kliniske erfaringer og forskning på området. Det finnes få spesielt tilrettelagte tilbud til menn som rammes av vold i nære relasjoner. Krise- og rådgivningstelefonen for menn tar imot telefonhenvendelser fra menn som opplever vold, Reform tilbyr enesamtaler, mannsgrupper og sinnemestringskurs og Krisesenteret Nord-Østerdal/Tynset har et overnattings- og skjermingstilbud til voldsutsatte menn og barn. Det er grunn til å anta at gjennom et økt fokus på tilbud til menn som utsettes for vold vil man kunne samle ytterligere nødvendig kunnskap. Den kliniske erfaring som finnes viser at vold mot menn er alvorlig for den som rammes. Reform merker en økning i antallet menn som henvender seg fordi de er utsatt for vold fra sin partner, og merker at dette er et tabubelagt område. Både individuelle og generelle holdninger om kjønnsroller og maskulinitet gjør det vanskelig for menn å søke hjelp. Denne økningen betyr ikke nødvendigvis at volden øker, men om dette vet vi svært lite.

Vi vil med dette oppfordre Justisministeren til å søke etter muligheter for å utarbeide tiltak rettet mot menn som utsettes for vold i nære relasjoner og kvinner som utøver vold mot sin partner. Det bør innenfor handlingsplanen være rom for å prioritere kunnskapsutvikling om vold i nære relasjoner som går utover rammen der mannen er utøver og kvinner og barn er offer. Er ikke dette mulig innenfor rammen, bør Justisministeren initiere et utvalg som kan innhente kunnskap og forståelse om den volden menn utsettes for både i og utenfor samliv, både gjennom erfaringer som finnes tilgjengelig og gjennom ny forskning. Reform vil kunne stille seg bak en slik satsning, og vil gjerne aktivt bidra videre i et slikt arbeid.

21. november 2004

For Reform – ressurscenter for menn

Per Kristian Dotterud
Daglig leder

Kopi:
Likestillingsombudet
Barne- og familiedepartementet